



**PÁZMÁNY**

Pázmány Péter Katolikus Egyetem  
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

**Pszichológiai Intézet**

Intézményi azonosító: FI79633  
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

## **BA ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR**

### **A) ÁLTALÁNOS LÉLEKTAN TÉTELEK**

#### **1. A vizuális és hallási tér észlelése**

*Kulcsszavak:* binokuláris diszparitás, V1, random pont sztereogramm, monokuláris jelzőingerek, monaurális jelzőingerek, téri- és hangerő különbségek – binaurális jelzőingerek

- Csépe, V., Győri, M., & Ragó, A. (szerk.) (2007). *Általános pszichológia 1. Észlelés és figyelem* fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

#### **2. Alak- és tárgylátás**

*Kulcsszavak:* figura-háttér megkülönböztetés, Gestalt alapelvek, geonok (Biederman), Marr komputációs elmélete, ventrális látópálya, kategória szelektív területek (FFA, PPA, IT)

- Csépe, V., Győri, M., & Ragó, A. (szerk.) (2007). *Általános pszichológia 1. Észlelés és figyelem* fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

#### **3. A figyelem folyamatai és vizsgálata**

*Kulcsszavak:* automatikus és kontrollált figyelmi folyamatok, koktélparti jelenség, korai szűrés, késői szűrés, sajtóság-integrációs elmélet, szakaszelmélet, dichotikus ingerlés, Posner paradigma

- Csépe, V., Győri, M., & Ragó, A. (szerk.) (2007). *Általános pszichológia 1. Észlelés és figyelem* fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

#### **4. Az alvás jellegzetességei, szerepe a tanulásban**

*Kulcsszavak:* cirkadián és ultradián ritmus, felszálló retikuláris aktivációs rendszer (ARAS), REM és NREM, Borbély-féle két-folyamat modell, alvásfüggő implicit és deklaratív tanulás

- Csépe, V., Győri, M., & Ragó, A. (szerk.) (2007). *Általános pszichológia 1. Észlelés és figyelem* fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

#### **5. A rövid távú memória és felejtés**

*Kulcsszavak:* Baddeley, rövid-távú emlékezet, fonológiai hurok, téri-vizuális vázlattömb, központi végrehajtó, epizodikus puffer, számterjedelem, betűterjedelem, Peterson-feladat, Corsi-kocka, interferencia, nyomelhalványulás, felejtési görbe

- Baddeley, A., Eysenck, M. W., & Anderson, M. C. (2010). *Emlékezet*. 2–3. és 9. fejezet. Budapest: Akadémia Kiadó.

## **6. Hosszútávú emlékezet és előhívás**

*Kulcsszavak:* epizodikus emlékezet, szemantikus emlékezet, önéletrajzi emlékezet jellemzői, jelentés szerepe, sémák, kategorizáció elméletei: kettős kódolás hipotézis, prototípuselmélet, szemantikus háló modell, terjedő aktiváció elmélet, fogalmak dinamikus szerveződése, kategóriaspecifikus agyi reprezentáció, kontextusfüggő előhívás

- Baddeley, A., Eysenck, M. W., & Anderson, M. C. (2010). *Emlékezet*. 5–8. fejezet. Budapest: Akadémia Kiadó.

## **7. Érzelem és kogníció**

*Kulcsszavak:* kognitív kiértékelés elmélet, Sachter és Singer kísérlete, hamis feedback kísérlet, a kognitív kiértékelés dimenziói, Zajonc-Lazarus vita, tudatosság szerepe

- Bányai, É., & Varga, K. (szerk.) (2012). *Affektív pszichológia*. 10. fejezet. Budapest: Medicina Kiadó.

## **8. Az érzelmek biológiai aspektusai**

*Kulcsszavak:* James-Lange elmélet, Cannon kritikái, alapérzelmek, érzelmi kifejezések egyetemlegessége, Darwin koncepciója az érzelmkifejezéssel kapcsolatban, érzelme-kifejezés és mimika

- Bányai, É., & Varga, K. (szerk.) (2012). *Affektív pszichológia*. 9. fejezet. Budapest: Medicina Kiadó.

## **9. A tudatosság fajtái**

*Kulcsszavak:* Ned Block, fenomenális tudatosság (kvália), hozzáférési tudatosság (Sperling kísérlete), monitorozási vagy reflektív tudatosság (metakogníció), éntudatosság

- Csépe, V., Győri, M., & Ragó, A. (szerk.) (2008). *Általános Pszichológia 3. Nyelv, tudat, gondolkodás*. 9. fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

## **10. Elképzelések a naiv tudatelmélet háttéréről**

*Kulcsszavak:* Modularista felfogás (Fodor, Leslie, Baron-Cohen); Elmélet-elmélet (a naiv pszichológiai ismeretrendszer, mint tudományos elmélet); Mentális szimulációs elmélet (Képzeletbeli azonosulás a másikkal)

- Csépe V., Győri M., és Ragó A. (szerk.) (2008). *Általános Pszichológia 3. Nyelv, tudat, gondolkodás*. 12. fejezet. Budapest: Osiris Kiadó.

# **B) FEJLŐDÉSLÉLEKTAN TÉTELEK**

## **1. A fejlődéslélektan tudománya**

*Kulcsszavak:* bio-szocio-pszichológiai átmenet, fejlődési szakaszok, szenzitív periódus, természetes megfigyelés

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 28–63. oldal

(35 oldal)

## **2. A fejlődést befolyásoló környezeti hatások**

*Kulcsszavak:* kultúra, szocializáció, család, oktatás, média, fejlődési mikrokörnyezet (fejlődési fülke), tranzakcionális modellek, kockázati tényezők, védelmi tényezők, rugalmasság, nevelési stílus

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 266–290., 428–463., 509–529. oldal (79 oldal)

## **3. Újszülöttkor**

*Kulcsszavak:* csíraszakasz, embrionális szakasz, magzati szakasz, heterokronia, heterogenitás, cefalokaudális minta, proximodisztális minta, magzati tanulás, teratogének, Apgar-skála, Brazelton-újszülöttskála, magzati alkoholszindróma

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 102–138. oldal (37 oldal)

## **4. Csecsemőkor**

*Kulcsszavak:* reflex, adaptáció, affordancia, interszubsjektivitás, helyváltoztatás, kategorizáció, legközelebbi fejlődési zóna, modalitásközi észlelés, szociális referencia, tárgyállandóság

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 146–159., 165–178., 183–190., 196–203., 207–221. oldal (51 oldal)

## **5. Érzelmi fejlődés és kötődés**

*Kulcsszavak:* érzelem, temperamentum, kötődés, belső munkamodell, idegen helyzet, szeparációs szorongás

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 159–164., 187–189., 222–224., 248–263., 291–292., 418–421. oldal (38 oldal)

## **6. Univerzális–konstruktivista elmélet**

*Kulcsszavak:* adaptáció, akkomodáció, asszimiláció, szenzomotoros alszakaszok, műveletek előtti szakasz, konkrét műveleti szakasz, formális műveleti szakasz

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 178–183., 203–209., 343–349., 481–486., 642–650. oldal (33 oldal)

## **7. A kognitív fejlődést magyarázó alternatív elméletek**

*Kulcsszavak:* modularista felfogás, tudatelmélet, információfeldolgozási megközelítés, neopiaget-iánus megközelítés, legközelebbi fejlődési zóna, forgatókönyvek

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 209–221., 292–294., 349–375., 472–481., 486–503., 650–656. oldal (73 oldal)

## **8. Társas kapcsolatok, erkölcsi fejlődés**

*Kulcsszavak:* énkép, önfelismerés, identifikáció, agresszió, proszociális viselkedés, autonóm moralitás, empátia, explicit példamutatás, heteronóm moralitás, lelkiismeret, önkontroll, társas-érzelmi kompetencia, együttes szabályzás, társas nézőpont átvétele

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 259–263., 382–418., 421–422., 556–596., 616–637., 656–689. oldal (140 oldal)

## **9. Nyelvi fejlődés. Nyelvelsajátítás, nyelv és gondolkodás. Verbális és nonverbális kommunikáció.**

*Kulcsszavak:* gesztusok, mimika, szociális referencia, anyai beszéd, halandzsa, együtt-működési alapelv, holofrázis, kollektív monológ, pragmatikus nyelvhasználat, rekurzív mondatszerkesztés, társalgási aktusok

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 224–226., 303–337., 501–503. oldal (41 oldal)

## **10. Serdülőkori fejlődés biológiai alapjai és pszichológiai fejleményei**

*Kulcsszavak:* rekapituláció, pubertás, önmeghatározás, krízis/feltárás, szexuális orientáció

- Cole, M., & Cole, S. R. (2003). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris Kiadó. 605–687. oldal (81 oldal)

## **C) SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA TÉTELEK**

### **1. Személyészlelés, attribúció**

*Kulcsszavak:* benyomásszerveződés, burkolt személyiségelméletek, attribúció, torzítások

- Asch, S. (1973). Személyekről alkotott benyomások. In Hunyady, Gy. (szerk.), *Szociálpszichológia* (pp. 137–152). Gondolat Könyvkiadó.
- Forgas, J. (é.n.). Mások észlelése: a pontosság kérdése. Az embereket olyannak látjuk, amilyenek elvárásaink velük kapcsolatban: burkolt személyiségelméletek. A benyomás kialakítása. Emberekkel kapcsolatos következtetések: attribúcióelmélet. In *A társas érintkezés pszichológiája* (pp. 31-114). Kairosz Könyvkiadó.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Személyészlelés. In *Szociálpszichológia* (pp. 105–154). ELTE Eötvös Kiadó.

### **2. Attitűdök**

*Kulcsszavak:* attitűdök funkciói, attitűd és viselkedés, attitűdmérés, kognitív disszonancia

- Aronson, E., & Travis, C. (2009). Kognitív disszonancia: az öngazolás hajtóereje. In *Történetek hibák, de nem én tehetek róluk. Az öngazolás lélektana* (pp. 20–42). AB OVO Kiadó.
- Festinger, L., & Carlsmith, J. H. (1981). A kikényszerített engedelmesség és kognitív következményei. In Csepeli, Gy. (szerk.), *A kísérleti társadalomlélektan főárama* (pp. 342–355). Gondolat Kiadó.
- Forgács, A. (2009). Az attitűdmérés lehetőségei. In Forgács, A., Kovács, Z., Bodnár, É., Sass, J., *Alkalmazott pszichológia az üzleti életben* (pp. 31–54). Budapesti Corvinus Egyetem.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Attitűdök és attitűdváltozás. In *Szociálpszichológia* (pp. 329–342). Osiris Kiadó.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Attitűdök és viselkedés. In *Szociálpszichológia* (pp. 385–432). Osiris Kiadó.

### **3. Kognitív stílus**

*Kulcsszavak:* tekintélyelvű személyiség, dogmatizmus, lezárás iránti igény, nyílt-zárt gondolkodás, kognitív stílus

- Hunyady Gy.: Nyílt gondolkodással a kognitív lezárásról: a kognitív stílus fogalmának megújítása In: Kruglanski, A.W. (2005) *A zárt gondolkodás pszichológiája*, Osiris Kiadó, Budapest, 9-31.old.
- Kruglanski, A.W. (2005) *A zárt gondolkodás pszichológiája*, Osiris Kiadó, Budapest, 37-76.old.
- Sík E., Simonovits B., Szeitl B. (2016). Az idegenellenesség alakulása és a bevándorlással kapcsolatos félelmek Magyarországon és a visegrádi országokban. *REGIO. Kisebbség Kultúra Politika Társadalom*, 24(2), 81-108.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). A sztereotípiák alkalmazása: Az előfeltevésektől az előítéletig In: *Szociálpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó. 240–276. oldal.

#### **4. A kommunikációs szociálpszichológia**

*Kulcsszavak:* személyközi kommunikáció, nyelvi relativitás, nem verbális kommunikáció, meggyőzés, hazugságdetekció

- Aronson, E. (2008). A tömegkommunikáció, a propaganda és a meggyőzés In *A társas lény*, Akadémiai Kiadó, Budapest. 50–91. oldal.
- Ekman, P. (2011). Érzelmek és hazugságok In *Leleplezett érzelmek*, Kelly Kiadó, Budapest. 272–292. oldal.
- Forgács J. (é.n.). Személyközi kommunikáció: hogyan használjuk a nyelvet, Nem verbális kommunikáció, A nem verbális üzenetek változatai. In *A társas érintkezés pszichológiája*. Kairosz Könyvkiadó, Budapest. 133–197. oldal.
- Pratkanis, A., & Aronson, E. (1992). A rábeszélőgépj. AB OVO, Budapest. 42–152. oldal.
- Smith-Mackie-Claypool (2016). A meggyőzés felületes és szisztematikus útjai In *Szociálpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 342–384. oldal.

#### **5. Sztereotípiák, előítéletek, csoportközi elfogultság**

*Kulcsszavak:* sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció, minimális csoportparadigma, csoportközi elfogultság

- Sıklaki, I. (2010). Az előítéletek kognitív alapjai. Tudatos és automatikus feldolgozás. In *Előítéletek és tolerancia* (pp. 53–69, 89–136). Akadémiai Kiadó.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Csoportok észlelése. In *Szociálpszichológia* (pp. 213–276). ELTE Eötvös Kiadó.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Társas identitás. In *Szociálpszichológia* (pp. 277–328). ELTE Eötvös Kiadó
- Szabó, Zs. P. és László, J. (2014) A nemzettel való azonosulás magyar kérdőíve. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 69 (2). pp. 293–318
- Tajfel, H (1980). Csoportközi viselkedés, társadalmi összehasonlítás és társadalmi változás. In Csepeli, Gy. (Szerk.), *Előítéletek és csoportközi viszonyok* (pp. 25–39). Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.

#### **6. Csoportdinamika**

*Kulcsszavak:* szociometria, mezőelmélet, vezetés, kontingencia-elmélet, machiavellizmus

- Geis (1994). A machiavellizmus. In: *Személyiséglélektani szöveggyűjtemény IV/1*, Tankönyvkiadó, Budapest, pp. 475–528.

- Mérei F. (2006). *Közösségek rejtett hálózata*. Osiris Kiadó, Budapest, pp. 131–272.
- Mérei, F. (1989). A cselekvés szerkezete és a közösségi dinamika-Kurt Lewin pszichológiája. In *Freud fényében és árnyékában*, Interart. Budapest. 13–50. oldal.
- Smith, E.R., Mackie, D.M, & Claypool, H. M. (2016). Vezetés és hatalom In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 577–594. oldal.

## 7. Társas befolyásolás

**Kulcsszavak:** konformitás, norma, engedelmesség, csoportdöntés, csoportgondolkodás, tömeglélektan

- Asch, S.E. (1980). A csoportnyomás hatása az ítéletek módosulására és eltorzulására. In Pataki Ferenc (szerk.): *Csoportlélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Doise, W., Moscovici, S. (1980). A csoportdöntés. In Pataki, F. (szerk.) *Csoportlélektan*, Gondolat, Budapest.
- Haslam, S. A., &Reicher, S. D. (2017). 50 Years of “Obedience to Authority”: From Blind Conformity to Engaged Followership. *Annual Review of Law and Social Science*, 13, 59–78.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016) Normák és konformitás In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 433–484. oldal.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016) Normák és viselkedés In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 485–540. oldal.
- Pataki, F. (1998). A tömeglélektan születése. In *A tömegek évszázada*. Budapest: Osiris. 17–45. oldal.

## 8. Szelf, szelf védelme, kulturális különbségek

**Kulcsszavak:** szelf kognitív-affektív-viselkedéses aspektusai, megküzdés, kölcsönösen függő vs. független szelf, narratív pszichológia

- László, J. (1999). Narratív pszichológia Társas tudás, elbeszélés, identitás, *Scientia Humana/Kairosz*, 42–78.
- Markus, H.R., Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98, 224–253.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016) *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 155–212. oldal.

## 9. Együttműködés, versengés, csoportközi konfliktusok

**Kulcsszavak:** társadalmi csapdák, csoportközi együttműködés, csoportközi konfliktusok, versengés

- Czibor, A. (2010). Együttműködő és versengő tendenciák, egyéni különbségek a közjavak-játékokban. Általános tendenciák, egyéni különbségek. In Rab, V., Deák, A. (szerk.): *Együttműködés - versengés*. Gondolat Kiadó, Bp. 75–89. oldal.
- Hankiss, E. (2004). *Társadalmi csapdák és diagnózisok*. Osiris kiadó, Budapest, pp. 13–52.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016) Csoportközi konfliktus. In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 668–706. oldal.

## 10. Agresszió, proszociális viselkedés

**Kulcsszavak:** szociális tanulás agresszió elmélet, frusztráció-agresszió, kulcsinger-hipotézis, proszociális viselkedés, felelősség

- Darley, J, G., Latané, B (1983). Mikor segítenek az emberek válsághelyzetben?, In Szilágyi Vilmos (szerk.), *Együttérzés, önzetlenség, felelősség: A proszociális*

*magatartás vizsgálata*. Tankönyvkiadó, Budapest. 20–36. oldal.

- Haslam, N. (2006). Dehumanization: An Integrative review. *Personality and Social Psychology Review*, 10 (3), 252–264.
- Hewstone - Stroebe (szerk.) (2007). *Szociálpszichológia európai szemszögből*, 9. és 10. Fejezet (Proszociális viselkedés, Agresszív viselkedés.). Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Agresszió és konfliktus In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 649–667. oldal.
- Smith, E. R., Mackie D. M., & Claypool, H. M. (2016). Segítségnyújtás és együttműködés In *Szociálpszichológia*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 707–754. oldal.

## D) SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN TÉTELEK

### 1. Vonásméletek

*Kulcsszavak:* korai vonásméletek (Allport, Cattell), Big Five koncepció, a vonások időbeli stabilitása, személy-szituáció interakció problémája

- Carver, C. S. – Scheier, M. F. (1998) *Személyiségpszichológia*. 70-95. Osiris, Budapest
- Nagy J. (2007) Faktoranalitikus személyiségtaxonómiák. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 110-146.
- Bereczkei T. (2007) Gének és személyiség. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest 59-82.

### 2. Biológiai alapú személyiségelméletek

*Kulcsszavak:* Eysenck, Gray, Zuckerman, Alternatív Big Five, Eysenck Personality Questionnaire, Sensation Seeking Scale

- Eysenck, J. A személyiség és az Eysenck-démon. In Halász L. – Marton M. (1978) *Típustanok és személyiségvonások*. Gondolat, Budapest 185-214.
- Gray, J. A. Az introverzió-extraverzió pszichofiziológiai természete: Eysenck elméletének módosítása. In Halász L. – Marton M. (1978) *Típustanok és személyiségvonások*. Gondolat, Budapest 215-240.
- Carver, C. S. – Scheier, M. F. (1998) *Személyiségpszichológia*. 162-189. Osiris, Budapest
- Zuckerman, M., Kuhlman, D. M., Joireman, J., Teta, P., Kraft, M. (1993). A comparison of three structural models for personality: the Big Three, the Big Five, and the Alternative Five. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 757-768.

### 3. A temperamentum fogalma és a temperamentum-elméletek

*Kulcsszavak:* korai elképzelések (Kretschmer és Sheldon), Thomas és Chess, Buss-Plomin, Cloninger, Temperamentum és Karakter Kérdőív

- Gyöngyösiné Kiss Enikő – Nagy L. (2007). A személyiség tipizálása a klasszikus és a modern temperamentum elméletekben. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest 41-58.
- Osváth A. (2003) A személyiség pszichobiológiai modelljének és Cloninger Temperamentum és Karakter kérdőívének bemutatása. In Kállai J. – Kézdi B. (szerk.)

#### **4. A személyiség behaviorista megközelítése**

*Kulcsszavak:* tanulásméleti alapfogalmak, személyiség behaviorista definíciója, Skinner, Watson, behaviorista alapú terápiás technikák

- Carver, C. S. – Scheier, M. F. (1998) *Személyiségpszichológia. Kondicionáláselméletek.* 314-340. Osiris, Budapest
- Dollard, J. – Miller, N. A. A személyiség “inger-válasz” elmélete. In Szakács – Kulcsár (szerk.) (2001) *Személyiségelméletek.* 311-330. ELTE Eötvös Kiadó
- Hjelle, L. A. – Ziegler, D. J. – Skinner, F. B. A személyiség behaviorista tanulásmélete. In Szakács – Kulcsár (szerk.) (2001) *Személyiségelméletek.* 331-364. ELTE Eötvös Kiadó

#### **5. Kognitív és szociális-kognitív személyiségmodellek**

*Kulcsszavak:* Kelly, REP-teszt, a szociális-kognitív irányvonal jellemzői, Rotter, Bandura, énhatékonyság koncepciója, Mischel

- Urbán Róbert: Szociális-kognitív tanulásméletek. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében.* Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. 278-293.
- Carver, C. S. – Scheier, M. F. (1998) *Személyiségpszichológia. Szociális-kognitív tanulásméletek.* 341-370. Osiris, Budapest
- Járai R. (2007) Kogníció és személyiség – A személyes konstrukciók Kelly pszichológiájában. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében.* Új Mandátum Kiadó, Budapest, 262-277.

#### **6. Fenomenológiai megközelítések**

*Kulcsszavak:* A fenomenológiai szemlélet alapja, Maslow – szükségetek hierarchiája és az önaktualizáció, Rogers elméletének alapfogalmai és a terápiás hatótényezők, Csíkszentmihályi flow élmény

- Maslow, A. (2003) *A lét pszichológiája felé.* Ursus Kiadó, Budapest, 1-3. és 6. fejezet
- Gyöngyösiné Kiss E. (2007) Az önmegvalósítás és a pozitív értékelés szükségletei Maslow és Rogers pszichológiájában. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében.* Új Mandátum Kiadó, Budapest, 243-260.
- Pintér G. (1993) Rogers személyközpontú pszichoterápiája. *Psychiatria Hungarica*, 7:3. 151-159.
- Csíkszentmihályi M. (1997) *Flow. Az áramlat.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 82-140.

#### **7. A freudi pszichoanalízis és annak kritikája**

*Kulcsszavak:* topografikus modell, strukturális modell, ösztönton, szorongáskonceptió, a tudattalan megismerésének módjai, a freudi pszichoanalízis kritikája

- Freud, S. (1940/1982): A pszichoanalízis foglalatja. In *Esszék.* Gondolat, Budapest, 407-474.
- Freud, S. (1924/1993): A pszichoanalízis rövid vázlata. In Erős F. (szerk.) *Sigmund*



## **8. C. G. Jung analitikus pszichológiája, Adler individuálpszichológiája és Szondi sorsanalízise**

*Kulcsszavak:* a személyiség struktúrája a három elméletben, a tudattalan különböző felfogásai, a személyiség megismerésének különböző módszerei a három elméletben, projektív személyiségvizsgáló technikák

- Szakács – Kulcsár (szerk.) (2001) *Személyiségelméletek*. ELTE Eötvös Kiadó, 41-50.
- Hall, C. S. – Lindzey, G. (2001) Szociálpszichológiai elméletek: Adler, (Fromm, Horney és Sullivan). In Szakács – Kulcsár (szerk.) *Személyiségelméletek*. ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 61-71.
- Carver, C. – Scheier, M. F. (1998) *Személyiségpszichológia*. Osiris Kiadó, Bp. 263-266, 272-278.
- Gyöngyösiné Kiss E. (2007) Személyiség és családi tudattalan Szondi sorspszichológiájában. In Gyöngyösiné Kiss E. Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 190-202.
- Rózsa S. – Kő N. – Oláh A. (2006) A személyiségmérés projektív technikái. In Rózsa S. – Nagybányai Nagy O. – Oláh A. (szerk.) *A pszichológiai mérés alapjai*. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 199-221.

## **9. Neoanalitikus személyiségmodellek: Anna Freud, Hartmann, White, Block és Block**

*Kulcsszavak:* neoanalitikus elméletek definíciója, Anna Freud koncepciója, az elhárító mechanizmusok rendszere, az egopszichológia alapjai, Hartmann újításai, kompetencia és effektancia, egokontroll és egorugalmasság

- Freud, A. (1994) A gyermekkor pszichoanalitikus szemlélete: közvetett és közvetlen vizsgálat. III. A normalitás megállapítása a gyermekkorban. In *Normalitás és patológia a gyermekkorban*. Animula Kiadó, Budapest. 7-18.
- Freud, A. (1994) *Az én és az elhárítómechanizmusok*. Párbeszéd Könyvek, Budapest, 29-55, 86-94.
- V. Komlói A. (2007) Az ego- (én-) pszichológiai és a tárgykapcsolati fordulat megjelenése. In Gyöngyösiné Kiss E. - Oláh A. (szerk.) *Vázlatok a személyiségről - a személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 203-209.
- Lukács D. (1992) Heinz Hartmann és az én-pszichológia: előzmények és a tézisek rövid ismertetése. In Kulcsár Zs. – Lukács D. – Komlói A. (szerk.) *Függés-függetlenség*. Budapest, Tankönyvkiadó, 87-104.

## **10. Tárgykapcsolat elméletek: Budapesti Iskola, Mahler, Winnicott**

*Kulcsszavak:* szelf és tárgy fogalma, a Budapesti Iskola álláspontja az anyagyerek kapcsolatról, primer tárgykapcsolat fogalma, a pszichológiai születés fázisai, elég jó anyai környezet, átmeneti tárgy fogalma

- Virág T. (1993) Az anya-gyermek kapcsolat Bálint Alice és Bálint Mihály elmélete szerint. In Gerő Zs. (szerk.) *A gyermek-pszichoterápia elmélete és gyakorlata*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 53-70.
- Kulcsár Zs. (1992): Mahler: Az embergyerek pszichológiai születése. In *Korai személyiségfejlődés és énfunkciók*. Tankönyvkiadó, Budapest, 13-35.

- Winnicott, D. W. (2001) Átmeneti tárgyak és átmeneti jelenségek. In *Játzás és valóság*. Animula, Budapest, 1-25.